

EPIFANIA

HELIGA TRE KONUNGARS DAG

Preken, Matt 2: 1-12

At det var ei stjerne som hele verden kunne se, var vel et fint tegn på at det var verdens frelser som var født.

Det var midt i julenatt, / hver en stjerne glimtet matt, / da med etder ble å skue / én så klar på himlens bue / _: som en liten stjernesol. :-

93,3 Når den stjerne lys og blid / lot seg se ved midnatts tid, / var det varslet i Guds rike / at en konge uten like / _: skulle fødes på vår jord. :-

93,6 Stjernen ledet vise menn / til den Herre Kristus hen; / vi har òg en ledestjerne, / og når vi den følger gjerne, / _: kommer vi til Jesus Krist. :-

93,7 Denne stjerne lys og mild, / som kan aldri lede vill, / er hans guddoms ord det klare, / som han lot oss åpenbare / _: til å lyse for vår fot. :-

Vismenn fra Østen kom fra landene øst for Israel. Det være seg Mesopotamia - Iran / Irak. I dag gjenstand for krig og ufred. For 2000 år siden var det mennesker her med store kunnskaper om stjernene, en høyt utviklet vitenskap som var knyttet opp mot gudsdyrkelse og religion. En ny stjerne på himmelen ble registrert, og noen kjente tydeligvis til Guds ord som varslet om at en konge skulle fødes. Disse landene var kjent med Israels Gud siden de noen århundrer tidligere hadde tatt israelitter til fange. Blant disse var Daniel som etter hvert gikk inn og ut av kongehuset her og lærte dem om Israels Gud. De kjente tydeligvis til profetiene i GT som bl.a. Bileam profeterte: «*En stjerne stiger opp fra Jakob, en kongstav løfter seg fra Israel. 4MO 24,17*

Kongespør skal ikke vike fra Juda eller herskerstav fra hans føtter til den rette kongen kommer, han som folkene skal lyde.» 1MO 49,10 Disse ordene var nok for å komme seg til Israel, men som naturlig var havnet de i Jerusalem. De hadde ikke fått med seg ordet fra profeten Mika: «*Men du, Betlehem, Efrata, den ringeste blant åttene i Juda! Fra deg lar jeg komme en mann som skal være hersker over Israel. Han har sitt opphav i gammel tid, han er fra eldgamle dager.» MIK 5,1* De gikk først til Herodes i Jerusalem for å spørre etter barnet som var født. Men øversteprestene og de skriftlærde visste at dette ordet siktet på Messias. Ser vi Joh 7 så ser vi at dette var kjent stoff: «*Nei, det er Messias," sa andre. Da sa noen: "Messias kommer vel ikke fra Galilea? Sier ikke Skriften at Messias skal være av Davids att og komme fra Betlehem, Davids hjemby?»*

I Matt 1 har vi stamtavlen til Kristus, og her nevnes Ruth og Boas. I Ruths bok finner du om Boas at han er knyttet til Betlehem. Boas var far til Isai eller Jesse fra Betlehem som igjen var far til David. Derfor ble David stamfar til Jesus. Jesus er Davids sønn. «*Han skal være stor og kalles Den Høyestes Sønn. Herren Gud skal gi ham hans far Davids trone, LUK 1,32 og han skal være konge over Jakobs att til evig tid; det skal ikke være ende på hans kongedømme.» LUK 1,33*

Som du ser så ble Guds ord for de vise mennene bokstavelig talt en lykt for deres fot og et lys for deres sti: «*Ditt ord er en lykt for min fot og et lys på min sti» Slm 119* Guds ords kraft ble konkretisert ved at en stjerne ledet dem. Men tross dette ble de satt på prøvelser. De hadde reist mange dager da de endelig kommer til hovedstaden Jerusalem. Men så er det ingen her som kjenner til det som har skjedd. Hadde de reist forgjeves? Vi kan vel tenke oss anfeltelsene og tvilen som kommer. Er Guds ord å stole på. Er løftene i skriften reelle? I en av tekstene på nyttårsdagen står det fra Joh 14: 13- 14 «*Det dere ber om i mitt navn, vil jeg gjøre, så Faderen skal bli forberliget gjennom Sønnen., Dersom dere ber meg om noe i mitt navn, vil jeg gjøre det.»*

Hvor mange ganger har ikke jeg i mitt stille sinn trukket dette i tvil. Vi har bedt og bedt og bedt. Så synes det som om Gud ikke står ved sine løfter. Da får vi i dag hente lærdom fra de visemenn. Her overvinnes fornuften og tvilen av troen. Stjernen kom fram, igjen kom Guds ord med sine løfter og det står at gleden ble stor. Frimodigheten vokste og gjennom sin utholdenhet, tålmodighet og tro på Ordet nådde de målet.

Dette er et fint bilde på troen. Den holder fast ved Guds ord og løfter på tross av nederlag og fornuftens

innvendinger. Vår menneskelige natur er slik at vi først vil kjenne det på oss selv, oppleve det, erfare det, se det - før vi tror. Slik som Tomas der han ikke vil tro at Jesus er oppstått før han får ta på Jesus. Jesus sier til Tomas: Tomas når du ser tror du, men salig er den som ikke ser og dog tror. Vi skal lite fullt og fast på Guds nåde mot oss før vi føler og kjenner noe som helst og opplever noe som helst. Vi skal barnslig og enkelt klynge oss til Guds ord, så kommer gleden og følelsene og opplevelsene i etterkant som frukter av troen. Gjennom ordet fikk visemennene troen til å fortsette på tross av motgangen i Jerusalem. Etter hvert fikk de også se stjernen, kjenne Guds nåde og barmhjertighet og gleden gjennom dette.

Men anfeltelsene og fornuftens innvendinger stoppet ikke her. De ventet naturlig nok et slott og stor festivitas. Så finner de en stall og en krybbe og fattige foreldre. Men troen er sterk og de snur ikke for de har funnet barnet. De ser ikke omgivelsene, men bare Kristus og evangeliet. *«Troen er sikkerhet for det som håpes, visshet om ting en ikke ser.» HEB 11,1* De vismennene visste om Kristi herlighet og kongemakt selv om de ikke kunne se det på det ytre. De så det men troens øye som var forankret i Guds ord og løfte, dermed var dette sant og fast. Slik er det også med den kristne menighet. Der ord og sakrament brukes rett, der er Kristus, selv om den ikke har en ytre makt og glans som viser at den har en konge boende hos seg.

I GT var Guds hus tempelet et synlig palass der Gud var nær. Dette var Guds bolig blant paktens folk Israel. I den nye pakt består Guds rike ikke lenger av et folk og et landområde. Det består av mennesker fra alle land og folkeslag. Dette er mennesker som ikke har noe å rose seg av. De er fattige syndere. De har blitt medlemmer av dette rike fordi det er deres eneste redning for evigheten. De har mottatt Guds nåde i Jesus Kristus som innebærer avløsning fra alle deres synder eller syndenes forlatelse. Jesu Kristi kirke er et nåderike som har medlemmer som er feige, som synder daglig, som tviler og er unnfalne og som daglig er avhengig av syndenes forlatelse. De synes ikke alltid like godt over alt. Ofte betraktes de av verden som maktesløse og uten betydning.

Kan det virkelig være mulig at Himmelens Konge, Skaperen, den Allmektige er her i dette rommet hos oss i dag? Hvordan kan vi vite dette? Hvordan kan vi bevise det? Hvordan kan vi overbevise andre om det? Gud, miskunne seg over oss som tenker slike tanker. Se på de vise menn! Lær av de vise menn. Vi klarer aldri på fornuftens vei å overbevise oss selv eller andre.

Da står bare en ting tilbake, Guds Ord. Det er vår ledestjerne:

For hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem.

Dette er et svært kraftig utsagn av Jesus selv. Kirken finnes med Jesus Kristus til stede der Oredet forkynnes rett og sakramentene forvaltes slik Guds ord sier de skal forvaltes og brukes.

Det vil si slik Kristus har innstiftet de. Fornuften roper nei nei når vi feirer nattverd.

Et enkelt bord blir en konge trone når et brød, litt vin, dagligdagse varer som blir forent med Jesu ord. Da ligger Kristus selv på alteret. De vise menn bøyde seg ned og bar fram gaver. Det har du også grunn til å gjøre. Han er her selv til stede, usynlig, men i skikkelse av brød og vin som gis deg til syndenes forlatelse.

De gikk inn i huset og fikk se barnet hos moren, Maria, og de falt på kne og hyllet det. Så åpnet de sine skrin og bar fram gaver til barnet: gull, røkelse og myrra.

Hva var tegnet på at de var kommet fram? Stjernen stanset, ja vel. Men det står at da de fikk se barnet hos moren, Maria var de sikre og falt på kne. I sakramentet får vi også se Kristus, riktignok skjult i brød og vin. De gir også oss gleden og frimodigheten. Denne Kristus skulle dø på et kors og lide døden for deres synders skyld. Det fylte vismennene med glede og fred. Vi ser den samme Kristus. Nå har han sonet straffen for oss - nå har han rettfærdiggjort oss. Alt er fullbrakt.

De vise mennene tilbad og kom med gaver. Dette er troens frukt. Gull. Kristus som konge med gull septeret om viser kongelig verdighet.

Røkelsen viser at Kristus er vår øversteprest og stedfortreder og som taler vår sak. Han som ofret seg selv for oss og går i forbønn for oss.

Myrra et bilde på Kristi død og oppstandelse for oss. Det å ofre myrra var en bekjennelse at Kristus måtte lide og dø for oss.

De tre vise menn kom fra fremmede land. Det understreker at evangeliet er for alle mennesker.

Johannes peker på Jesus og sier at det er det offerlam Gud har gitt for å sone alle menneskers synder i hele verden. Det er for alle, for deg og meg.

At Ordet ble kjød- at Gud ble menneske med kropp og sjel måtte til for at du og jeg skulle bli en kristen og et Guds barn. Det skjedde ved at du ble født på nytt av vann og ånd ved Guds ord. Denne troen holdes vedlike ved at vi daglig binder oss opp til dette ordet. Hører og bruker det til vår frelse.

Dagen i dag tar julebudskapet og viser oss hvilken vei vi skal vandre i året som kommer.

Gud være lovet.

Amen.